

ЗЕЛЕНІ ФІНАНСИ ТА ЇХ РОЛЬ У ВІДНОВЛЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Війна залишає за собою велику кількість проблем для довкілля та населення, що залишаються на території ведення бойових дій. Також, наплив людей через міграційні процеси може збільшити тиск на довкілля в районах, де вони були відсутні. Деградація або руйнування навколишнього середовища без вчасного реагування на ці події може призводити до циклічних проблем, ще більше знижуючи здатність громад досягати сталого розвитку. Сьогодні ми можемо спостерігати, як економічні суб'єкти все більше приділяють увагу зеленому фінансуванню. У 2015 році однією з ключових міжнародних подій стало підписання представниками 194 країн Паризької угоди, основна мета якої – не допустити підвищення середньорічної температури більш ніж на 2 °С. Одночасно було створено Green Bank Network – міжнародну мережу «зелених» банків, які фінансують програми, спрямовані на збереження стійкості клімату. Фактично, у 2020 році сукупні зобов'язання щодо зеленого фінансування перевищили 1 трильйон доларів з моменту підписання Паризької угоди. З 2016 року фінансування зросло вп'ятеро – до 27,5 млрд доларів [2].

«Зелені фінанси» – це інвестиції, які сприяють покращенню екології. Простими словами можна сказати, що це будь-яка цілеспрямована фінансова діяльність, що призводить до покращення навколишнього середовища. Це можуть бути кредити, інвестиції або інші фінансові інструменти. Наприклад, кошти, спрямовані на популяризацію відновлюваних джерел енергії, екологічний аудит тощо. Крім того, інвестиції, які допомагають зменшити забруднення, вуглецеві викиди і вирубку лісів, також мають екоспрямування.

На сьогоднішній день перехід на екологічно чисті продукти є достатньо дорогим. Завдяки невеликим обсягам і технологіям, що розвиваються, вартість виробництва є доволі високою у порівнянні з іншими подібними продуктами. Можна навести приклад

електричного велосипеда чи електромобіля, вартість яких набагато вища, ніж в їхніх традиційних аналогів. Проте «зелені» фінанси можуть надихнути й мотивувати людей переходити на «зелені» продукти. Таким чином, такий вид фінансування спонукатиме як бізнес, так і споживачів враховувати навколишнє середовище при прийнятті рішень.

Масове просування «зеленого» фінансування означає, що екологічні ініціативи повинні мати пріоритет над звичайними бізнес-інвестиціями. Зосередження на такому фінансуванні призведе до прозорості та безперервного потоку інвестицій екологічної спрямованості. Збільшення цього виду фінансування сприятиме створенню нових робочих місць та можливостей для бізнесу. Все це в кінцевому підсумку призведе до поліпшення життя людей і об'єктів, а також до сталого розвитку, не завдаючи шкоди і не руйнуючи природу.

Часто короткострокові цілі інвесторів не збігаються з довгостроковими стратегіями зелених інвестицій. Тим не менш, проблема належної координації, співпраці та узгодження фінансових і екологічних цілей залишається актуальною. З метою популяризації цього виду фінансування необхідно внести зміни до національної законодавчої бази щодо зеленого фінансування, узгодити фінансові рішення у державному секторі з цілями сталого розвитку, заохотити різні сектори брати участь у «зеленому» фінансуванні. Збільшення інвестицій у чисті та зелені технології, розширення використання зелених облігацій, заохочення приватно-державного партнерства для екологічних проєктів є послідовними кроками на шляху до екологізації суспільного розвитку.

Прикладом такої співпраці держави та бізнесу є «зелені» облігації. США, Китай і Франція є одними з найбільших емітентів таких облігацій. За експертними оцінками, найближчими роками ринок зелених облігацій зросте до 2,30 трлн дол. [3]. Окрім «зелених» інструментів, ми бачимо зростання «зелених» фінансових установ, таких як «зелені» фонди та «зелені» банки. За визначенням ОЕСР, «зелений» банк – це державна, квазідержавна або некомерційна фінансова установа, що створена спеціально для сприяння інвестиціям у низьковуглецеву, стійку до змін клімату економіку. У світі вже існує понад десяток таких інституцій, які створені

на різних рівнях. Використання досвіду Австралії, Швейцарії, Великої Британії та інших країн у створенні «зелених» банків може допомогти Україні створити інструмент для фінансування заходів «зеленого» відновлення. Такий банк може бути або створено у рамках Плану відновлення України як банк розвитку та координуючу фінустанову для повоєнної відбудови, підтримки «зелених» проєктів, або шляхом уповноваження існуючого державного банку, наприклад «Укргазбанку», що є першим в Україні банком «зеленого» фінансування та має фокус на кліматичних проєктах.

Список використаної літератури

1. Офіційний сайт Механізм фінансування зеленої економіки (GEFF). 2022. URL: https://ebrdgeff.com/ukraine_facilities/ (дата звернення: 09.11.2022).
2. Гацька Л.П. Тенденції екологізації фінансової системи: можливості для країн, що розвиваються. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2017. Вип. 5. С. 187–191.
3. «Зелені облигації» – перспективний інструмент залучення інвестицій у проєкти «чистої» енергетики в Україні. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/zeleni-obligaciyi-perspektivnij-instrument-zaluchennya-investicij-u-proekti-chistoyi-energetiki-v-ukrayini> (дата звернення: 10.11.2022).
4. «Зелені» банки – стимул для інвестицій у стійкі кліматичні рішення та «зелене» відновлення. URL: <https://dixigroup.org/comment/zeleni-banki-stimul-dlya-investiczij-u-stijki-klimatichni-rishennya-ta-zelene-vidnovlennya/> (дата звернення: 10.11.2022).
5. Моніторинг озеленення економіки при реалізації Угоди про Асоціацію Україна-ЄС. Аналітична доповідь, 2019. URL: <https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Monitoringozelenennyaekonomiky-pry-realizatsiyi-Ugody-pro-asotsiatsiyu-Ukrayina-YES.pdf> (дата звернення: 11.11.2022).